राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे-३०.

'STARS' प्रकल्पांतर्गत

संकलित मूल्यमापन १ : २०२४-२५

इयत्ता - पाचवी : विषय - मराठी (प्रथम भाषा)

उत्तरसूची

उत्तरसूची व गुणदानाबाबत सूचना

तोंडी	लेखी	एकूण गुण
१०	४०	५०

तोंडी चाचणी

प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान
प्र. १)	**खाली दिलेल्या कृतीवर आधारित प्रश्नांची उत्तरे सांग.**	05.01.02	५
	शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना 'पतंग बनविणे' या कृतीवर आधारित तोंडी प्रश्न विचारावेत.		
	अ) पतंग बनविण्यासाठी लागणारे साहित्य पुढीलप्रमाणे सांगितल्यास रंगीत कागद, काड्या, दोरा, चक्री, फिरकी, कात्री यांसारखे अन्य साहित्य सांगितल्यास, वरील साहित्यातील कोणत्याही दोन गोष्टी सांगितल्यास २ गुण द्यावेत. एक साहित्य सांगितल्यास १ गुण द्यावा.		२
	आ) विद्यार्थ्यांनी कोणत्याही रंगाचा उल्लेख केल्यास त्यास १ गुण द्यावा.		१
	इ) पतंग उंच उडण्यासाठी हवा, मांजा, दोरीची आवश्यकता असते हे उत्तर दिल्यास १ गुण द्यावा.		१
	ई) पतंग 'मकरसंक्रातीला' उडवितात हे उत्तर दिल्यास १ गुण द्यावा.		१
प्र. २)	**खालील उतारा वाच आणि त्याआधारे विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे सांग.**	05.01.06	५
	अ) अति झालं नि हसू आलं, अति तिथं माती, अति शहाणा त्याचा बैल रिकामा, नमनाला घडाभर तेल यांपैकी कोणत्याही दोन म्हणी सांगितल्यास २ गुण द्यावेत. कोणतीही एक म्हण सांगितल्यास १ गुण द्यावा.		२
	आ) स्वत:च्या मित्र किंवा मैत्रिणीला केलेली मदत सांगितल्यास. दोन ते तीन वाक्य सांगिल्यास २ गुण द्यावेत. एक वाक्य सांगितल्यास १ गुण द्यावा.		२
	ई) गीताला वेळीच सावध केलं पाहिजे, तिच्यासाठी जीव तुटतो माझा, तिला कोणी नावं ठेवली, तर माझ्या जिवाची घालमेल होते. वरीलपैकी कोणत्याही एका वाक्यास १ गुण द्यावा.		१

लेखी चाचणी			
प्र. क्र.	**योग्य उत्तरे व सूचना**	**अध्ययन निष्पत्ती क्र.**	**गुणदान**
प्र. ३)	**सूचनेनुसार उत्तरे लिही.**	**05.01.05**	**५**
	अ) सहलीचे ठिकाण लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		१
	आ) सहलीसाठी सोबत घेतलेले साहित्य - दोन वस्तूंची नावे लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. एका वस्तूचे नाव लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२ १
	इ) योग्य वाक्यरचनेसह दोन सूचना लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. योग्य वाक्यरचनेसह एक सूचना लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२
प्र. ४)	**खाली दिलेला उतारा वाच व सूचनेनुसार त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिही.**	**05.01.08**	**५**
	अ) उंडग्या/उंडगा, दांडगा यापैकी कोणतेही एक संबोधन लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		१
	आ) १) कातावणे : रागावणे, चिडणे, संतापणे यांपैकी कोणताही एक अर्थ लिहिल्यास १ गुण द्यावा. २) वणवण हिंडणे : भटकणे, हवी असलेली गोष्ट मिळविण्यासाठी खूप फिरणे यांपैकी कोणताही एक अर्थ लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२
	इ) निसर्गातील पाऊस, ढग हे घटक माणसांसारखे कसे वागू शकतात या विचाराने, आई आपल्याला रागावते त्याप्रमाणेच पावसाला व ढगालाही रागावते या विचाराने बिम्मला गंमत वाटली असेल अशा आशयाचे उत्तर लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. विद्यार्थ्यांच्या भावविश्वाचा, त्यांच्या शब्दसंपत्तीचा विचार करून योग्य गुणदान करावे. दोन वाक्य सांगितल्यास २ गुण द्यावेत. एक वाक्य सांगितल्यास १ गुण द्यावा.		२
प्र. ५)	**दिलेले शब्दकोडे पूर्ण कर. त्यातील कोणताही एक शब्द वापरून एक अर्थपूर्ण वाक्य तयार करून लिही.**	**05.01.09**	**४**
	एक अचूक शब्दास १ गुण या प्रमाणे तीन अचूक शब्दांस ३ गुण द्यावेत.		३

१. अ	**न**	२. वा	**णी**
		व	
३. का	**पू**	र	

	शब्दकोड्यातील कोणताही एक शब्द वापरून एक वाक्य लिहिल्यास १ गुण देण्यात यावा.		१
प्र. ६)	**सूचनेनुसार उत्तरे लिही.**	**05.01.10**	**५**
	अ) ऑलिम्पिक स्पर्धेत स्वप्निल कुसाळेने पदक जिंकून भारताची मान उंचावली आहे. स्वप्निलच्या या नेत्रदीपक कामगिरीमुळे <u>तो</u> तर आनंदी झाला आहेच; शिवाय <u>त्याचे</u> कांबळवाडी हे गावही आनंदात न्हाऊन निघाले आहे. याप्रमाणे दोन सर्वनामे वापरून उतारा पुन्हा लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. एक सर्वनाम वापरून उतारा पुन्हा लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२

<table>
<tr><th>प्र. क्र.</th><th>योग्य उत्तरे व सूचना</th><th>अध्ययन निष्पत्ती क्र.</th><th>गुणदान</th></tr>
<tr><td></td><td>आ)
<table>
<tr><th>विरामचिन्हे</th><th>नाव</th></tr>
<tr><td>-</td><td>संयोगचिन्ह</td></tr>
<tr><td>—</td><td>अपसरणचिन्ह</td></tr>
</table>
दोन्ही विरामचिन्हांची योग्य नावे लिहिल्यास २ गुण द्यावेत.
एका विरामचिन्हाचे नाव लिहिल्यास १ गुण द्यावा.
इ) उसाची वाहतूक बैलगाडीतून केली जात होती. किंवा
उसाची वाहतूक बैलगाडीतून केली जात असे.
या उत्तरास १ गुण द्यावा.</td><td></td><td>२

१</td></tr>
<tr><td>प्र. ७)</td><td>योग्य ठिकाणी विरामचिन्ह दे व वाक्य पुन्हा लिही.</td><td>05.01.11</td><td>२</td></tr>
<tr><td></td><td>अ) सुबे, इजार जरा चार बोटं कापून टाकं घालतीस का?
आ) किती अभिमान वाटतो आम्हाला कविताचा!
याप्रमाणे योग्य विरामचिन्हे देऊन दोन वाक्ये लिहिल्यास २ गुण द्यावेत.
योग्य विरामचिन्हे देऊन एक वाक्य लिहिल्यास १ गुण द्यावा.</td><td></td><td>१
१</td></tr>
<tr><td>प्र. ८)</td><td>सूचनेनुसार उत्तरे लिही.</td><td>05.01.13</td><td>६</td></tr>
<tr><td></td><td>अ) १) नदीकाठी खेळलो. नदीकाठी माती उकरून छोटी-छोटी घरे बनवली. सूर्यास्त पाहिला. यांपैकी कोणत्याही दोन कृती लिहिल्यास २ गुण द्यावेत.
एक कृती लिहिल्यास १ गुण द्यावा.
२) नद्या भरून वाहू लागतात. शेते हिरवीगार होतात. डोंगर हिरवाईने नटतात. वातावरण प्रसन्न, आल्हाददायक असते इत्यादी. अशा आशयाचे समर्पक उत्तर लिहिल्यास दोन मुद्द्यांना २ गुण द्यावेत.
निसर्ग बदलाचा एखादाच मुद्दा लिहिल्यास १ गुण द्यावा.
आ) मी माझ्या मित्र किंवा मैत्रिणीला उठवेल. इतर मित्र-मैत्रिणींना सोबत घेऊन मदत करेल. शिक्षकांना सांगेन. अशा आशयाचे उत्तर असल्यास २ गुण द्यावेत. विद्यार्थ्यांचा अनुभव, समज, आकलन पातळी, भावविश्व यांचा विचार करून सांगितलेला विचार स्वीकारावा.
दोन ते तीन समर्पक वाक्ये लिहिल्यास २ गुण द्यावेत.
एक समर्पक वाक्य लिहिल्यास १ गुण द्यावा.</td><td></td><td>२

२

२</td></tr>
<tr><td>प्र. ९)</td><td>खालील कवितेच्या ओळींमधून तुला समजलेले 'बैलाचे कष्टमय जीवन' यावर तीन ते चार वाक्ये लिही.</td><td>05.01.14</td><td>३</td></tr>
<tr><td></td><td>विद्यार्थ्यांचा अनुभव, समज, आकलन पातळी, भावविश्व आदींचा विचार करून लिहिलेल्या बाबी स्वीकाराव्यात.
समपर्क वाक्यात उत्तर लिहिल्यास</td><td></td><td></td></tr>
</table>

प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान
	तीन वाक्ये लिहिल्यास ३ गुण द्यावेत. दोन वाक्ये लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. एक वाक्य लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		३ २ १
प्र. १०)	**सूचनेनुसार उत्तरे लिही.**	**05.01.15**	**१०**
	अ) खाली दिलेल्या मुद्द्यांच्या आधारे गोष्ट तयार करून, समर्पक शीर्षक दिल्यास ५ गुण द्यावेत. सुसंगत, अर्थपूर्ण वाक्यरचना, आकर्षक शीर्षक इ. वैशिष्ट्ये लक्षात घ्यावीत. समर्पक शीर्षक लिहिल्यास १ गुण द्यावा. ६ ते ८ वाक्यांत गोष्ट लिहिल्यास ४ गुण द्यावेत. ४ ते ५ वाक्यांत गोष्ट लिहिल्यास ३ गुण द्यावेत. ३ वाक्यांत गोष्ट लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. १ किंवा २ वाक्यांत गोष्ट लिहिल्यास १ गुण द्यावा. आ) 'आमचे घर' या विषयावर खाली दिलेल्या मुद्द्यांच्या आधारे सहा ते आठ वाक्यांत निबंध लिहिल्यास ५ गुण द्यावेत. ६ ते ८ वाक्ये लिहिल्यास ५ गुण द्यावेत. ५ ते ६ वाक्ये लिहिल्यास ४ गुण द्यावेत. ३ ते ५ वाक्ये लिहिल्यास ३ गुण द्यावेत. २ ते ३ वाक्ये लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. १ ते २ वाक्य लिहिल्यास १ गुण द्यावा. (मुद्द्याला अनुरूप व सुसंगत वाक्यरचना असावी.)		५ ५

■■■